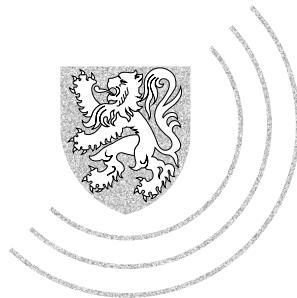

V L A A M S P A R L E M E N T

stuk **534** (2009-2010) – Nr. 2
ingediend op 30 juni 2010 (2009-2010)

Ontwerp van decreet

tot instemming met de overeenkomst
houdende stichting van
de Europese Conferentie voor Moleculaire Biologie,
opgemaakt in Genève op 13 februari 1969

Verslag

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking
uitgebracht door de heer Jan Roegiers

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire.

Vaste leden:

de heren Ludwig Caluwé, Paul Delva, mevrouw Sabine Poleyn, de heer Johan Verstreken;
de heren Frank Creyelman, Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete;
de dames Ann Brusseel, Fientje Moerman;
mevrouw Fatma Pehlivan, de heer Jan Roegiers;
de heren Matthias Diependaele, Marc Hendrickx;
de heer Luckas Van Der Taelen;
de heer Peter Reekmans.

Plaatsvervangers:

de heren Lode Ceyskens, Carl Decaluwe, Ward Kennes, Veli Yüksel;
de dames Marijke Dillen, Katleen Martens, de heer Stefaan Sintobin;
de heren Marnic De Meulemeester, Bart Tommelein;
de heer Philippe De Coene, mevrouw Mia De Vits;
de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Liesbeth Homans;
de heer Bart Caron;
de heer Jurgen Verstrepen.

Toegevoegde leden:

de heer Christian Van Eyken.

Stukken in het dossier:

534 (2009-2010) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

I. Inleidende uiteenzetting door mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding.....	4
1. Algemene situering	4
2. De moleculaire biologie en haar organisatie in Europa.....	4
3. Belang van een volwaardig lidmaatschap.....	5
4. Inhoud van de overeenkomsten	6
5. Vlaamse bevoegdheden en belangen	6
6. De financiële bijdragen aan de EMBC en het EMBL	7
II. Bespreking	8
III. Stemmingen	8
1. Artikelsgewijze stemming	8
2. Stemming over het geheel	8
Gebruikte afkortingen	9

In de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking lagen op dinsdag 29 juni 2010 de instemmingsdecreten met respectievelijk de overeenkomst houdende stichting van de Europese Conferentie voor Moleculaire Biologie (Genève, 13 februari 1969) en de overeenkomst houdende oprichting van het Europees Laboratorium voor Moleculaire Biologie (Genève, 10 mei 1973) voor. De beide verdragen maakten door hun inhoudelijke en organieke verbondenheid het voorwerp uit van een gecombineerde toelichting en bespreking. De stemmingen over de twee instemmingsdecreten verliepen, conform de vigerende reglementaire bepalingen, separaat.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR MEVROUW INGRID LIETEN, VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN INNOVATIE, OVERHEIDSINVESTERINGEN, MEDIA EN ARMOEDEBESTRIJDING

1. Algemene situering

Minister *Ingrid Lieten* geeft graag toelichting bij deze twee ontwerpen van decreet die een noodzakelijke voorwaarde zijn om Vlaanderen en België eindelijk te laten optreden, niet enkel als feitelijke, maar ook als officiële en volwaardige partners in deze twee organisaties. Het Europees Laboratorium voor Moleculaire Biologie weigert aan België immers het stemrecht, zolang het niet officieel is toegetreden tot het laboratorium. De minister wijst er dienaangaande op dat België de beide overeenkomsten niet ondertekende, noch toetrad. Het tijdsverloop tussen de ondertekening door een aantal andere Europese landen en de indiening van deze ontwerpen van decreet in het Vlaams Parlement, kan vooral verklaard worden door een samenloop van omstandigheden. Op de eerste plaats leidde de federale indiening van deze verdragen bij de deelstaten pas in het jaar 2000 tot het gemengd verklaren ervan ten opzichte van de gemeenschappen. Voorts was er de betwisting rond de betrokkenheid van de gewesten – naast de vanzelfsprekende betrokkenheid van de gemeenschappen – wat uiteindelijk bij consensus aanvaard werd. De derde verklaring is de rechtsonzekerheid over het ondertekenen van de verdragen als voorafgaande voorwaarde om ze voor België en Vlaanderen in werking te laten treden. Uiteindelijk bleek dergelijke ondertekening niet nodig te zijn, maar kunnen twee toetredingsakten volstaan.

2. De moleculaire biologie en haar organisatie in Europa

De oprichting in 1964 van de Europese Organisatie voor Moleculaire Biologie (of EMBO in het Engels) vloeit voort uit de wens van Europese wetenschappers om samen te werken in dit vakgebied. Deze privéorganisatie bevordert de moleculair-biologische wetenschap via internationale programma's en activiteiten. Die samenwerking leidde tot de oprichting van een centraal laboratorium en tot de creatie van een netwerk waarin Europese universiteiten samenwerken en gegevens uitwisselen.

Om haar doelstellingen te bereiken had de EMBO meer financiële middelen nodig. Vandaar dat een aantal Europese landen de EMBO begon te steunen. Die overheidsteun leidde tot de oprichting bij verdrag van twee intergouvernementele organisaties, namelijk de Europese Conferentie voor Moleculaire Biologie en het Europees Laboratorium voor Moleculaire Biologie. Twaalf landen ondertekenden in 1969 de overeenkomst houdende stichting van de Europese Conferentie. Zij verbonden zich op die manier aan de werking van de EMBO. De EMBC moet de EMBO een stabiele financiële basis bieden en een structurele onafhankelijkheid op wetenschappelijk gebied. De internationale samenwerking werd enkele jaren later opnieuw versterkt, toen de meeste oprichtende landen in 1973 de overeenkomst ondertekenden tot oprichting van het Europees Laboratorium voor Moleculaire Biologie.

De EMBC vormt door haar algemeen programma een kader voor Europese samenwerking op het vlak van moleculaire biologie en aanverwante gebieden. Het algemeen pro-

gramma van de EMBC richt zich vooral op het toekennen van beurzen en op het organiseren van opleidingsprogramma's, workshops en studiebijeenkomsten. Ondanks haar geprivilegieerde banden met universiteiten en privéonderzoekscentra, staat de EMBC ook open voor de bedrijfswereld.

Het EMBL zorgt voor de internationale onderzoekssamenwerking op de werkvloer. Deze samenwerking omvat het uitvoeren van experimentele en theoretische activiteiten, het bevorderen van contacten en uitwisselingen tussen wetenschapslui en het verspreiden van wetenschappelijke informatie. De resultaten van de activiteiten worden bekend gemaakt. Het EMBL beschikt over een netwerk van laboratoria waar onderzoekploegen werkzaam zijn, vooral op het gebied van de celbiologie, de biologische structuren en de bio-informatica evenals de fysische en biochemische instrumentatie.

3. Belang van een volwaardig lidmaatschap

De *minister* preciseert dat België de beide overeenkomsten niet ondertekende, maar toch op ad hoc basis meewerkte met beide organisaties en dit als waarnemer, adviseur of financier. De federale ministerraad aanvaardde pas op 15 december 1989 het voorstel van een structurele deelname van België aan de EMBC en het EMBL. Ondanks deze beslissing en de bijdragen van de federale overheid vóór en na 1989, werd België nog steeds geen formeel lid van beide Europese organisaties, en dit tot op vandaag.

De staatshervorming van 1993 heeft de gewesten en gemeenschappen ondertussen ook internationaal bevoegd gemaakt. Hierdoor vallen de goedkeuring en de toepassing van deze overeenkomsten niet meer uitsluitend onder de bevoegdheid van de federale overheid. Het zijn zogenaamde gemengde verdragen geworden.

De federale overheid diende de twee overeenkomsten op 8 december 1999 in bij de intra-federale Werkgroep Gemengde Verdragen, die een adviesorgaan is van de Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid. Nadat ze meer federale informatie ontvangen had, verklaarde de werkgroep beide overeenkomsten op 21 juni 2000 gemengd ten opzichte van de gemeenschappen en de gewesten. Op 10 oktober 2000 bekrachtigde de ICBB dit advies van de werkgroep. De Raad van State betwistte echter in zijn advies aan de regering van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest de bevoegdheid van de gewesten. Daarom onderzochten de werkgroep en de ICBB het dossier opnieuw. De ICBB bevestigde op 13 maart 2003 de gewestelijke bevoegdheid.

Na deze intrafederale beslissing, vroeg de federale overheid aan de lidstaten van de EMBC en het EMBL of zij België zouden laten toetreden tot beide overeenkomsten en of zij in afwachting België als verdragspartij zouden beschouwen. In overeenstemming met de verdragsbepalingen, besloot de conferentie bij eenparigheid dat België nu reeds als een volwaardige verdragspartij wordt beschouwd. Daarmee werd eindelijk duidelijk dat België deze overeenkomst niet hoefde te ondertekenen, vooraleer de toetredingsakte voor de formele inwerkingtreding neer te leggen. Deze beslissing van de EMBC werd neergelegd in een resolutie van 5 juli 2005.

Ondanks het feit dat de EMBC België als lidstaat erkent, betwisten sommige delegaties in de organisatie van het laboratorium dit statuut, met als gevolg dat België geen stemrecht heeft in het EMBL.

In 2007 besloot de Werkgroep Gemengde Verdragen om de nog af te werken instemming-procedures te steunen op de resolutie van de EMBC en ze effectief te starten. Op dat moment bestond enkel de Brusselse ordonnantie van 2004. De ICBB bekrachtigde dit advies op 9 juli 2008. Het ontbreken van stemrecht en lidmaatschapsbijdrage betreffende de organisatie van het Laboratorium onderstrepen het belang van deze parlementaire instemmingen, die moeten vooraf gaan aan het neerleggen van de federale toetredingsakten.

4. Inhoud van de overeenkomsten

Voor nadere details over de inhoud van deze twee verdragen verwijst de *minister* de commissieleden naar de memories bij de respectieve ontwerpen van decreet. Ze beperkt haar toelichting tot de kern om nogmaals op het belang van deze overeenkomsten te wijzen.

De overeenkomst van de EMBC betreft de stichting van de Europese Conferentie voor Moleculaire Biologie. De conferentie zorgt voor de samenwerking tussen Europese staten op het vlak van fundamenteel onderzoek inzake moleculaire biologie. Het algemeen programma bestaat uit het toekennen van beurzen, het verlenen van steun aan universiteiten en andere instellingen van hoger onderwijs die gastdocenten wensen te ontvangen, het opstellen van collegeprogramma's en het organiseren van studiebijeenkomsten.

De overeenkomst van de conferentie bevat onder meer bepalingen over haar samenstelling, werkwijze en bevoegdheden, de taken van de secretaris-generaal, de opmaak van de begroting, de bijdragen van de lidstaten en het nazicht van de rekeningen. Het is de EMBO die instaat voor de uitvoering van het algemeen programma.

De overeenkomst van het EMBL betreft de oprichting van dit laboratorium als een intergouvernementele instelling. Het laboratorium moedigt de samenwerking aan tussen Europese staten op het vlak van het fundamenteel onderzoek, de ontwikkeling van moderne instrumenten en van onderwijs op een hoog niveau inzake moleculaire biologie, alsook andere daarmee samenhangende onderzoeksgebieden. Het richt zijn activiteiten op opdrachten die noch gewoonlijk, noch periodiek in onderzoeksinstellingen van de lidstaten uitgevoerd worden.

Het laboratorium bezit rechtspersoonlijkheid. Het is juridisch bekwaam om contracten te sluiten, goederen te verwerven of te vervreemden en in rechte op te treden. Het laboratorium werkt nauw samen met de conferentie. Het beschikt over een raad en een directeur-generaal als voornaamste organen. De raad stelde een wetenschappelijk adviescomité in, een financieel comité en andere hulporganen.

5. Vlaamse bevoegdheden en belangen

Minister *Ingrid Lieten* vestigt vervolgens de aandacht op het feit dat het wetenschappelijke en technologische innovatiebeleid, alsook het toezicht op zulke onderzoeksinstellingen, parallel is aan de inhoudelijke bevoegdheidsverdeling in België. De overeengekomen samenwerking tussen de EMBO, de EMBC en het EMBL, enerzijds, en nationale onderzoeksinstellingen, al dan niet van lidstaten, anderzijds, moet hier dus geïnterpreteerd worden in functie van die bevoegdheidsverdeling in België. Het feit dat de onderzoeksinstellingen onderworpen zijn aan een federale, gewestelijke of communautaire regelgeving, doet geen afbreuk aan de uitvoerbaarheid van de twee overeenkomsten.

Volgens de Vlaamse Raad voor het Wetenschapsbeleid staan het EMBL en de EMBO voor wetenschappelijke kwaliteit van het hoogste niveau. Vlaamse wetenschappers die opgeleid werden in het EMBL, die met EMBO-beurzen in het buitenland werkten, of die deelnamen aan door de EMBO georganiseerde activiteiten, brengen deze waardevolle ervaring mee naar Vlaanderen.

Het is dan ook essentieel dat Vlaanderen, via België, lid wordt van de EMBC en het EMBL. Die opwaardering van het lidmaatschap zal de multidisciplinaire en internationale ervaring in Vlaanderen op het vlak van deze wetenschap consolideren en verruimen. Dankzij het formele lidmaatschap van beide organisaties, gelijkwaardig met dat van de andere lidstaten, zullen Vlaamse onderzoekers meer kansen krijgen. De activiteiten ontplooid door beide organisaties, hebben nu al een positieve weerslag op de mobiliteit van wetenschapslui, op de toegang tot omvangrijke informatie in gegevensbestanden en op

wetenschappelijke interactie. Van belang is integraal meewerken aan de opbouw van een wetenschappelijke onderzoeksruimte die concurrerend is in een mondiale context. Bovendien zal door die internationale samenwerking de kans groter worden dat Vlaanderen in zijn geheel een leidende positie inneemt op wetenschappelijk vlak en dat het de economische vruchten daarvan plukt.

6. De financiële bijdragen aan de EMBC en het EMBL

De middelen van de EMBC komen voornamelijk voort uit de periodieke bijdragen van de lidstaten aan de uitgaven die het gevolg zijn van zowel de uitvoering van het algemeen programma, als de kosten die gemoeid zijn met de werkwijze van de EMBC. Het EMBL wordt eveneens gefinancierd door de financiële bijdragen van de lidstaten, maar daarnaast ook door schenkingen van privéorganisaties en eigen inkomsten. De bijdragen zijn bestemd voor de kapitaaluitgaven en de lopende exploitatiekosten van het EMBL. De *minister* preciseert dat België – hoewel formeel geen lid van beide organisaties – sinds jaren daartoe bijdraagt.

De periodieke bijdragen van de lidstaten worden bepaald op basis van het gemiddelde van hun netto nationaal inkomen tegen kostenfactoren in opeenvolgende periodes van drie jaar. Voor 2010 bedraagt de Belgische bijdrage tot de EMBC 415.812 euro, die tot het EMBL 2.385.723 euro. Minister Lieten wijst er verder op dat deze bijdragen uitsluitend afkomstig zijn van de federale overheid en meer bepaald ten laste vallen van de begroting van de federale eerste minister, sector Wetenschapsbeleid.

Tot nu toe kwam de Vlaamse deelname aan internationale onderzoeksprogramma's en aan de internationale uitwisselingen bijna volledig ten laste van de basistoelagen aan het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek. De federale programmatorische overheidsdienst Wetenschapsbeleid betaalt immers enkel de prijs voor de toegang tot de internationale onderzoeksinfrastructuur. Voor de EMBO, de EMBC en het EMBL zijn de bijdragen van het FWO te situeren op het vlak van onderzoeksmandaten, kredieten aan navorsers, onderzoeksprojecten en mobiliteitstoelagen die telkens op basis van hun merites worden geselecteerd. Het is daarbij echter zo goed als onmogelijk het netto aandeel van de Vlaamse bijdrage aan EMBL en EMBC te bepalen, omdat dit verspreid is over een veelheid aan projecten en toelagen.

Naast het FWO, financiert het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie onderzoek in de biotechnologie, ook via bedrijven. De Vlaamse Regering zelf financiert dit onderzoek, aanvullend en rechtstreeks, met specifieke toelagen verstrekt voor een aantal andere onderzoeksactiviteiten. Die toelagen, die tot vandaag stijgen, steunen onder meer op de adviezen van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid, nu de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie.

In die context werd het Vlaams Instituut voor Biotechnologie opgericht in 1992. De Vlaamse overheid ondersteunt het VIB via vijfjarige beheersovereenkomsten, met daarbij horende grondige evaluaties. De huidige beheersovereenkomst tussen het Vlaams Gewest en het VIB geldt voor de periode 2007-2011. Aan het VIB werd voor het werkingsjaar 2009 een subsidie toegekend van 39.741.000 euro.

Afsluitend verzoekt de minister de commissieleden dan ook om de hen voorgelegde instemmingsdecreten te willen goedkeuren.

II. BESPREKING

Mevrouw *Fientje Moerman* hoopt dat de Vlaamse Regering het belang van wetenschap en innovatie niet alleen tot uiting brengt door met deze overeenkomsten in te stemmen maar ook de budgetten ervoor aanzienlijk optrekt. Een inhaaloperatie dringt zich, gezien de teruggelopen begrotingskredieten, immers op.

Er worden verder geen opmerkingen geformuleerd.

III. STEMMINGEN

1. Artikelsgewijze stemming

Artikel 1

Ter stemming gelegd, wordt het eerste artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimité van 10 stemmen.

Artikel 2

Ter stemming gelegd, wordt daarna ook het tweede artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimité van 10 stemmen.

2. Stemming over het geheel

In zijn geheel ter stemming gelegd, wordt het ontwerp van decreet tot instemming met de overeenkomst houdende stichting van de Europese Conferentie voor Moleculaire Biologie, opgemaakt in Genève op 13 februari 1969, ten slotte eveneens aangenomen bij unanimité van 10 stemmen.

De voorzitter,

Karim VAN OVERMEIRE

De verslaggever,

Jan ROEGIERS

Gebruikte afkortingen

EMBC	European Molecular Biology Conference
EMBL	European Molecular Biology Laboratory
EMBO	European Molecular Biology Organization
FWO	Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek
ICBB	Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid
VIB	Vlaams Instituut voor Biotechnologie